

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

14.08.2023. – 18.08.2023.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА *FRONT OFFICE*

Сарајево, 21.08.2023. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА
14.08.2023. – 18.08.2023.

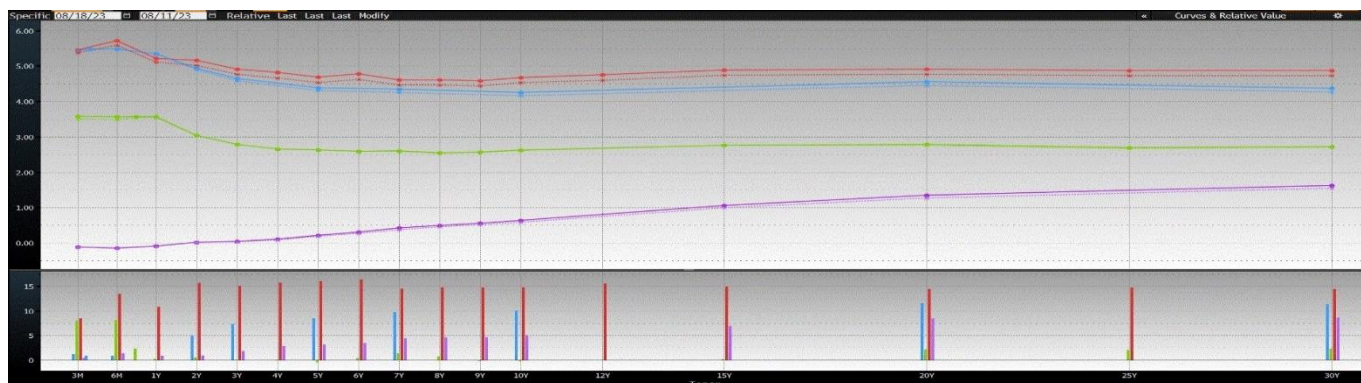
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне облигације

Приноси	Еврозона		САД		Велика Британија		Јапан	
	11.8.23.	18.8.23.	11.8.23.	18.8.23.	11.8.23.	18.8.23.	11.8.23.	18.8.23.
2 године	3.04	3.06	4.89	4.94	5.03	5.20	0.02	0.02
5 година	2.63	2.63	4.30	4.39	4.53	4.69	0.19	0.22
10 година	2.62	2.62	4.15	4.25	4.53	4.68	0.58	0.64

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Бубилеве

Доспијеће	Приноси	
	11.8.23.	18.8.23.
3 мјесеца	3.533	3.603
6 мјесеци	3.482	3.563
1 година	3.570	3.571

Графикон 1: Приказ кривуља приноса државних облигација

Графикон приказује кривуље приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 18.08.2023. године (пуне линије) и 11.08.2023. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графикана приказана је разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси облигација еврозоне биљежили су волатилна кретања током прошле седмице. До средине седмице приноси су биљежили раст због очекивања да би ЕЦБ могла поново повећати каматне стопе у септембру. Поред тога, на раст приноса је утицај имао и објављени записник с последње сједнице *Феда* који је указао на могућу потребу даље повећања каматних стопа ове централне банке. С друге стране, негативни подаци с тржишта Кине и забринутости да би се слабије економске активности могле прелити на глобалну економију утицале су на пад индекса дионица у прошлој седмици. У односу на претходну седмицу, приноси њемачких облигација краћег доспијећа су забиљежили раст за 2 базна поена, док на дужи рок нису забиљежили значајније промјене. Приноси италијанских облигација забиљежили су раст од 5 до 8 базних поена.

У протеклој седмици су објављена два важна показатеља за еврозону. Први је да је БДП ове регије у II кварталу забиљежио очекивани квартални раст од 0,3%, а други стопа инфлације у еврозони, која је у јулу смањена на 5,3%, такође у складу с очекивањима. Ипак, основна стопа инфлације је остала непромијењена на високих 5,5%, а што у комбинацији с позитивним показатељима БДП-а може оставити простора званичницима ЕЦБ-а да додатно повећају референтну каматну стопу на наредној сједници у септембру. Члан

УО ЕЦБ-а, *Kazaks*, изјавио је да би било која врста будућих повећања каматних стопа била „заиста веома мала“. Додао је да би, иако инфлација успорава широм еврозоне, морао видјети нове кварталне прогнозе ЕЦБ-а и податке о инфлације за август прије одлучивања о курсу дјеловања. Главни економиста ЕЦБ-а, *Lane*, изјавио је да постоји већи број разлога да се вјерује да ће европска економија биљежити раст током наредних неколико година, а да је „трик“ за ЕЦБ у суштини да не дозволи да потражња биљежи слабији раст од понуде. Другим ријечима, *Lane* сматра да ће одговор на веће каматне стопе допринијети слабијој потражњи, али да не сматра да ће то довести до тешке рецесије.

Према посљедњем објављеном истраживању *Блумберга*, економија Њемачке ће у другој половини текуће године једва расти. Након што је већ стагнирала у II кварталу, очекује се да ће БДП поново стагнирати у III кварталу, а да ће у посљедњем кварталу ове године забиљежили раст од само 0,1%.

Државни депозити у *Deutsche Bundesbank* су у протеклој седмици смањени за 2,5 милијарди EUR на 36,0 милијарди EUR, након што је ова централна банка најавила да неће плаћати камату на наведена средства. Овај износ повлачења депозита аналитичари сматрају благим.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП – ЕЗ (Q/Q) 2. прелим. податак II квартал	0,3%	0,3%	0,0%
2.	БДП – Холандија (Q/Q) прелим. II квартал	0,2%	-0,3%	-0,4%
3.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.) ЈУЛ	5,3%	5,3%	5,5%
4.	Стопа основне инфлације – ЕЗ (финал.) ЈУЛ	5,5%	5,5%	5,5%
5.	Запосленост – ЕЗ (Q/Q) прелим. II квартал	-	0,2%	0,5%
6.	Стопа незапослености – Холандија ЈУЛ	-	3,6%	3,5%
7.	Аутпут грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г) ЈУН	-	-0,3%	0,3%
8.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR) ЈУН	4,0	12,5	0,2
9.	Трговински биланс – Шпанија (у милијардама EUR) ЈУН	-	-2,36	-3,11
10.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г) ЈУН	-4,0%	-1,2%	-2,4%
11.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR) ЈУН	-	2.843,1	2.815,3
12.	Индекс велепродајних цијена – Њемачка (Г/Г) ЈУЛ	-	-2,8%	-2,9%
13.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) финал. ЈУН	-3,3%	-3,5%	-1,8%
14.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г) ЈУН	-	1,2%	0,5%
15.	ZEW индекс тренутног повј. инвеститора – Њемачка АВГ	-63,0	-71,3	-59,5
16.	ZEW индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка АВГ	-14,9	-12,3	-14,7

САД

Током протекле седмице је објављен записник с јулског састанка ФОМЦ-а у коме се наводи да су званичници били подијељеног мишљења око даљег повећања каматних стопа, при чему су поједини навели ризике по економију уколико се камате буду повећавале, иако је већина креатора монетарне политике наставила да даје приоритет борби против инфлације. Званичници су остали одлучни у посвећености да инфлацију смање на циљани ниво од 2%, наводи се у записнику, гдје су се једногласно сложили да повећају референтну каматну стопу за 25 базних поена, односно распон исте на 5,25%-5,50%. Економисти *Феда* очекују мало повећање стопе незапослености у наредне двије године, те су упозорили да би се основе комерцијалних некретнина могле погоршати.

Министарка финансија *Yellen* је током протекле седмице изјавила да је Закон о смањеној инфлације из 2022. године, који је иначе подстакao велика улагања у инфраструктуру, производњу и климатске циљеве, подстакao и економски опоравак САД. *Yellen* је додала да ће се Бајденова администрација фокусирати на смањење инфлације уз „одржавање здравог тржишта рада“. *Yellen* је напоменула да су се америчке компаније обавезале да инвестирају више од 500 милијарди USD у производњу и чисту енергију од јануара 2021. године. Према резултатима истраживања које је спровео Фед из Њујорка, Американци очекују да ће у наредним годинама инфлација бити нижа те је тако очекивана инфлација с јунских 3,8% смањена на 3,5% у јулу.

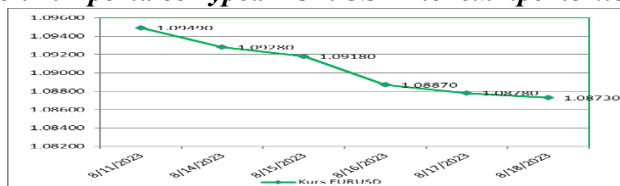
Инфлаторна очекивања за три и пет година износе 2,9% и 3%, респективно. Очекивано успорење инфлације је у складу са смањеним притисцима на цијене плина, хране, медицинских трошкова, као и закупнина. Предсједник *Biden* је у петак угостио у Камп Дејвиду, недалеко од Вашингтона, челнике Јапана и Јужне Кореје на историјском самиту, који би требао довести до јачања војне сарадње између ових земаља због могућих пријетњи од стране Сјеверне Кореје и Кине. *Biden* је на конференцији за новинаре у петак изјавио да је посвећеност САД објема земљама снажна. Такође је додао да земље покрећу годишње, вишеструке војне вјежбе у домену који би њихову трилатералну одбрамбену сарадњу подигао на ниво без преседана. Савезници ће, такође, повећати размјену информација о сјевернокорејским лансирањима пројектила и сајбер активностима.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Малопродаја (М/М)	ЈУЛ	0,4%	0,7%	0,3%
2.	Индекс увозних цијена (Г/Г)	ЈУЛ	-4,6%	-4,4%	-6,1%
3.	Индекс извозних цијена (Г/Г)	ЈУЛ	-	-7,9%	-11,9%
4.	МБА број апликација за хипотекарне кредите	11. август	-	-0,8%	-3,1%
5.	Индекс започетих кућа	ЈУЛ	1.450.000	1.452.000	1.398.000
6.	Индустријска производња (М/М)	ЈУЛ	0,3%	1,0%	-0,8%
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	12. август	240.000	239.000	250.000
8.	Стални захтјеви незапослених	5. август	1.700.000	1.716.000	1.684.000
9.	Водећи индекс	ЈУЛ	-0,4%	-0,4%	-0,7%

USD је апрецирао у односу на EUR те је курс EUR/USD забиљежио пад с нивоа од 1,0949 на ниво од 1,0873.

Графикон 2: Кретање курса EUR/USD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Financial Times је објавио вијест да послодавци у Великој Британији све више користе контра понуде запосленима како би их задржали на радном мјесту, што је у супротности с недавним подацима о успоравању односно „хлађењу“ тржишта рада и слабијем расту плата. Истраживање које је спровео институт под називом *Chartered Institute of Personnel and Development* је показало да је 40% послодаваца направило овакве понуде у прошлој години, а све с циљем да задрже запослене у компанији. Више од половине из групе послодаваца који су ову опцију користили, исту су чешће користили у прошлој години док четвртина планира да њихову примјену појача у наредној години. Упркос економским изазовима, истраживање указује на стални мањак радне снаге што даље доводи до раста плата. С друге стране, истраживање *Блумберга* је показало да се очекује да ће подаци о расту плата у јулу указати на раст истих, што ће појачати притиске на БоЕ да даље повећава каматне стопе. Још једно истраживање које је спровео *Блумберг* је показало да се очекује да ће каматне стопе достићи врхунац у септембру када ће износити 5,5%, иако неки подаци указују на то да ће притисак на даљи раст и даље бити присутан. Велика Британија се и даље бори са забринутостима око инфлације и економске стабилности, јер је раст основних плата достигао и премашио рекорд од 7,8%, што је било неочекивано. Овај раст плата, највећи од 2001. године од када се овај податак прати, само је још један допринос ионако високој стопи инфлације. Током протекле седмице објављени су подаци за инфлацију у Великој Британији који су указали да се наставља силазни тренд инфлације. Водећи се посљедњим подацима о инфлацији у Великој Британији, премијер *Sunak* би требао да повећа државне пензије у земљи у складу с највећом инфлацијом, растом плата или за 2,5%, иако се дугогодишња политика „троструког закључавања“ показује као веома

скупа. Политика, односно систем „троструког закључавања“, подразумијева да државне пензије у свакој години расту у складу с растом највећег од три фактора: раст плата, инфлација или 2,5%. *Sunak* је истакао да се Влада обавезала на њену политику „троструког закључавања“. Ипак, важно је напоменути да је инфлација у јулу износила 6,8%, док су плате, током три мјесеца, закључно с јуном, биљежиле раст од 7,8%, што сугерише да би троструко закључавање могло бити прескучно у другој години његове имплементације. *Sunak* је изјавио да се не осјећа неугодно с толиким растом пензија.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно	Претходни	
			стање	период	
1.	Захтјеви незапослених за помоћ	ЈУЛ	-	29.000	16.200
2.	Просјечне седмичне зараде, тромјесечно (Г/Г)	ЈУН	7,4%	8,2%	7,2%
3.	ИЛО стопа незапослености, тромјесечно	ЈУН	4,0%	4,2%	4,0%
4.	Инфлација (Г/Г)	ЈУЛ	6,7%	6,8%	7,9%
5.	Основна инфлација (Г/Г)	ЈУЛ	6,8%	6,9%	6,9%
6.	ППИ излазне цијене производње (Г/Г)	ЈУЛ	-1,3%	-0,8%	0,3%
7.	ППИ улазне цијене у производњу (Г/Г)	ЈУЛ	-2,8%	-3,3%	-2,9%
8.	Малопродаја (Г/Г)	ЈУЛ	-2,1%	-3,2%	-1,6%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR па је курс EUR/GBP забиљежио пад с нивоа од 0,86250 на ниво од 0,85381. GBP је апрецирала у односу на USD па је курс GBP/USD повећан с нивоа од 1,2696 на ниво од 1,2734.

ЈАПАН

Током протекле седмице JPY је достигао најнижи ниво у односу на USD у посљедњих девет мјесеци, јер све веће разлике у каматним стопама између Јапана и САД приближавају JPY оном нивоу када су власти у Токију интервенисале у току прошле године. Економија Јапана је забиљежила снажан раст у II кварталу, изнад очекивања, вођен снажним растом извоза аутомобила, као и опоравком туризма, чиме се надокнадио спорији опоравак личне потрошње након ковида 19. БДП је, према прелиминарним подацима, у II кварталу повећан за 6,0% квартално, сведено на годишњи ниво, знатно изнад очекивања (2,9%), у односу на претходни квартал када је раст износио 3,7%. Економска експанзија, најбржа од краја 2020. године, довела је БДП на рекордно висок ниво, пружајући сигурност креаторима монетарне политике који се боре да уравнотеже економски раст и инфлацију, иако и даље постоје потешкоће у сектору домаћинства. Међутим, економисти су и даље опрезни у погледу одрживости економског раста који је вођен извозом, очекујући изазован пут усљед глобалних економских неизвјесности. Министар финансија, *Suzuki*, изјавио је да посматра тржишне трендове с „осјећајем хитности“, док трговци и државни службеници ове волатилности виде као битније факторе од постигнутих специфичних нивоа.

Министарство рада ће повећати минималну сатницу на просјечних 1.004 JPY (6,91 USD), чиме ће се премашити ниво који је предложио панел Владе Јапана, будући да тренутна инфлација смањује потрошачку моћ. Јапанске регије би требале повећати најнижу плату за просјечно 43 JPY по сату за текућу фискалну годину. Повећање, највеће од почетка евиденције повећања плата од 1978. године, ступиће на снагу у октобру. Упорна инфлација и даље оптерећује економију Јапана и док су укупне новчане зараде свих радника порасле за 2,3% у односу на прошлу годину у јуну, оне су заправо смањење за 1,6% када се ускладе с растом цијена.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно	Претходни
			стање	период
1.	БДП (Q/Q) П	II квартал	2,9%	3,7%
2.	Индустријска производња (M/M) Ф	ЈУН	-	-2,2%
3.	Трговински биланс (у милијардама ЈPY)	ЈУЛ	47,9	43,1
4.	Извоз (Г/Г)	ЈУЛ	-0,2%	1,5%
5.	Увоз (Г/Г)	ЈУЛ	-15,2%	-12,9%
6.	Основне машинске наруџбине (Г/Г)	ЈУН	-5,8%	-8,7%
7.	Стопа инфлације (Г/Г)	ЈУЛ	3,3%	3,3%
8.	Стопа основне инфлације (Г/Г)	ЈУЛ	4,3%	4,2%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR те је курс EUR/JPY забиљежио пад с нивоа од 158,78 на ниво од 158,22. JPY је депрецирао и у односу на USD те је курс USD/JPY забиљежио раст с нивоа 144,96 на ниво од 145,39.

Одрницање од одговорности (Disclaimer)

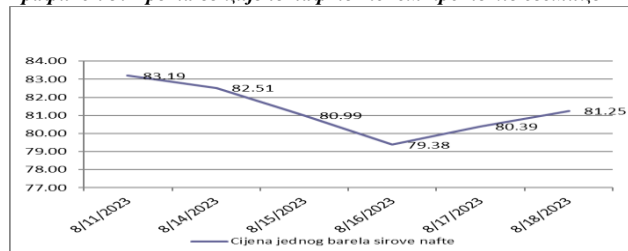
Наведени преглед кретања заснован је на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

НАФТА И ЗЛАТО

Цијена једног барела сирове нафте на отварању тржишта у понедељак износила је 83,19 USD (75,98 EUR).

Почетком седмице цијена нафте је благо смањена у односу на дан раније, углавном због забринутости око опоравка Кине, али и због очекивања да ће привремени притисци на страни понуде нафте ослабити. Наредног дана је цијена наставила да се смањује и даље углавном због појачане забринутости око слабије економије Кине, што би потенцијално могло да редукује тражњу за нафтом од стране ове земље, која је највећи увозник овог енергента. Иако је одлука ОПЕЦ+ да смањи обим понуде нафте иницијално подстакла раст цијене, забринутости око Кине имају снажнији утицај, што утиче на то да цијена нафте биљежи благи пад. Средином седмице цијена нафте је додатно смањена те је на затварању износила испод 80 USD по барелу, упркос томе што су подаци ЕИА показали да је пад залиха у САД био већи од очекивања. Залихе нафте у САД су смањене за скоро 6 милиона барела у прошлој седмици. Наредног дана, у четвртак, цијена нафте је забиљежила благи раст под утицајем оптимизма да ће званичници Кине обезбиједити подстицаје за економију. Поред тога, Кина је искористила резерве нафте у јулу, што се веома ријетко дешава, тачније први пут у последња 33 мјесеца се десило да је Кина значајно искористила залихе нафте. Директор кинеске компаније *Sinooc Ltd*, која је једна од најснажнијих нафтних компанија у земљи, изјавио је да ће раст тражње бити заустављен до краја године под утицајем економских података који су лошији од очекиваних те је појачао очекивања да је тражња за нафтом од стране Кине достигла врхунац у овој години. Посматрано на седмичном нивоу, цијена нафте је смањена за 2,33% у односу на седмицу раније, чиме је забиљежила први седмични пад у последњих седам седмица, јер је слаба трговина утицала да цијене постану подложније економским проблемима. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте износила је 81,25 USD (74,73 EUR).

Графикон 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

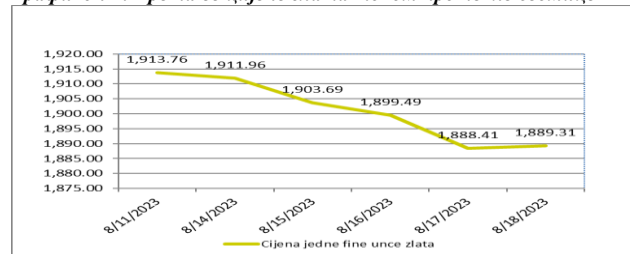

На отварању лондонске берзе метала у понедељак, цијена једне fine унце злата износила је 1.913,76 USD (1.747,89 EUR).

Током протекле седмице цијена је имала тенденцију пада. Почетком седмице цијена је смањена те се нашла на најнижем нивоу у последњих 45 дана, углавном под утицајем раста приноса на државне обвезнице САД који је услиједио након позитивних података за малопродају САД у јулу. Ови подаци су нагласили забринутост да би *Фед* можда могао задржати каматне стопе на високом нивоу дужи период. Овакве околности су заједно с растом приноса утицале на то да се тражња за некаматносном активом смањи, што је и довело до пада цијене злата. У сриједу је настављено смањење цијене овог племенитог метала након што је објављен записник са последње сједнице ФОМЦ-а, што је утицало на раст приноса на државне обвезнице САД и апрецијацију USD. На наставак пада цијене у четвртак су утицале појачане продаје овог племенитог метала које су услиједиле након раста приноса на државне обвезнице САД дужег рока доспијећа. Очекивани раст каматних стопа ће вјероватно даље подстицати раст приноса, док ће некаматносна актива инвеститорима бити мање атрактивна. У петак је цијена благо повећана, али су појачане распродаје злата утицале на то да се трговање одржи на нивоу испод 1.900 долара по унци. Ипак, на локалном тржишту у Кини и Индији цијеном злата се трговало уз премију. Премије на цијене трговине физичким златом у Кини су повећане на највиши ниво од децембра 2016. године, јер су економске забринутости појачале тражњу за сигурним инвестицијама. Аналитичари су такође указали на одсуство нових увозних квота од стране Народне банке Кине према комерцијалним банкама, што је допринијело високим премијама.

На седмичном нивоу, цијена злата је смањена за 1,28%, што је уједно најдужи пад цијене у последњих 13 мјесеци. На затварању тржишта у петак, цијена једне fine унце злата износила је 1.889,31 USD (1.737,62 EUR).

Графикон 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Одрницање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања заснован је на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.